

Голові разової спеціалізованої
вченої ради ДФ 20.051.218
Карпатського національного університету
імені Василя Стефаника
доктору наук з державного управління,
доценту, професору кафедри терапії,
реабілітації і морфології
Карпатського національного університету
імені Василя Стефаника
Стовбану Миколі Петровичу

РЕЦЕНЗІЯ

кандидата економічних наук, доцента
доцента кафедри публічного управління та адміністрування
Карпатського національного університету імені Василя Стефаника
Гой Наталії Василівни
на дисертаційну роботу Івасютина Ігоря Михайловича
на тему: «Інформаційно-комунікативне забезпечення розвитку
територіальної громади»,
подану на здобуття ступеня доктора філософії
з галузі знань 28 «Публічне управління та адміністрування»
за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування»

Актуальність теми дисертаційного дослідження

В умовах сучасних трансформацій публічного управління, зумовлених процесами децентралізації, цифровізації, євроінтеграційного поступу України та зростанням безпекових викликів, проблематика інформаційно-комунікативного забезпечення розвитку територіальних громад набуває особливої актуальності. Інформаційно-комунікативна система територіальної громади виступає важливим елементом сучасного місцевого врядування, оскільки забезпечує прозорість діяльності органів місцевого самоврядування, формування ефективної взаємодії між владою та громадянами, доступність публічної інформації, розвиток цифрових сервісів і підвищення рівня громадської участі у процесах прийняття управлінських рішень.

Повномасштабна війна суттєво посилила навантаження на систему місцевого самоврядування та загострила проблеми інформаційної взаємодії у

територіальних громадах. Руйнування інфраструктури, загрози кібербезпеці, масові переміщення населення, зростання потреби в оперативному інформуванні громадян, координації гуманітарної допомоги та забезпеченні безперервності надання адміністративних послуг актуалізували необхідність формування адаптивних, технологічно інтегрованих та стійких інформаційно-комунікативних механізмів управління. За таких умов ефективність інформаційно-комунікативного забезпечення стає стратегічним чинником підвищення інституційної спроможності територіальних громад, забезпечення соціальної згуртованості, зміцнення довіри до органів влади та реалізації політики відновлення територій у кризових і післякризових умовах.

У цьому контексті дисертаційне дослідження Івасютина І.М., присвячене обґрунтуванню теоретико-методологічних засад та розробці практичних рекомендацій щодо удосконалення інформаційно-комунікативного забезпечення розвитку територіальної громади з урахуванням цифрової трансформації, європейських підходів до електронного врядування, безпекових викликів та необхідності модернізації механізмів взаємодії органів місцевого самоврядування з громадянами, є своєчасним, актуальним та має важливе значення для розвитку системи публічного управління в Україні..

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами

Дисертаційна робота виконана в межах науково-дослідної теми Карпатського національного університету імені Василя Стефаника «Теоретико-методологічні та прикладні засади розроблення і функціонування інноваційних механізмів публічного управління та адміністрування» (номер державної реєстрації 0120U100494), що підтверджує її відповідність пріоритетним напрямкам розвитку науки у сфері публічного управління та адміністрування.

Ступінь обґрунтованості й достовірність основних наукових положень, висновків і рекомендацій

Дисертаційна робота виконана на належному теоретико-методологічному та прикладному рівні. Автором чітко сформульовано мету й завдання

дослідження, які характеризуються логічною послідовністю, узгоджуються зі структурою роботи, положеннями наукової новизни та сформульованими висновками. Зміст дисертації свідчить про комплексний підхід до дослідження проблематики інформаційно-комунікативного забезпечення розвитку територіальної громади в умовах децентралізації, цифрової трансформації та безпекових викликів.

У роботі використано широкий спектр загальнонаукових і спеціальних методів дослідження, зокрема аналіз і синтез, узагальнення, системний аналіз, статистичний, порівняльний, документальний та SWOT-аналіз, моделювання й експертне оцінювання, що забезпечило комплексний характер дослідження інформаційно-комунікативного забезпечення органів місцевого самоврядування та територіальних громад. Теоретичні узагальнення та аналітичні висновки ґрунтуються на значному масиві нормативно-правових актів, офіційних статистичних матеріалів, програмних документів у сфері цифровізації та публічного управління, а також результатах аналізу сучасних практик електронного врядування й інформаційно-комунікативної взаємодії.

Наукові результати, висновки та рекомендації є достатньо обґрунтованими, послідовними й логічно взаємопов'язаними. Їх достовірність підтверджується апробацією результатів дослідження на міжнародних та всеукраїнських науково-практичних конференціях, а також впровадженням окремих положень у діяльність органів державної влади, місцевого самоврядування та інституцій регіонального розвитку.

У першому розділі дисертації досліджено теоретико-методологічні основи формування інформаційно-комунікативного забезпечення органів місцевого самоврядування, систематизовано наукові підходи до трактування сутності інформаційно-комунікативного забезпечення, його функцій, принципів та складових. Автором обґрунтовано роль інформаційно-комунікативного забезпечення як стратегічного ресурсу розвитку територіальної громади та важливого інструменту забезпечення прозорості, підзвітності й ефективності публічного управління. Значну увагу приділено аналізу нормативно-правового забезпечення інформаційно-комунікативної взаємодії органів місцевого

самоврядування з громадою та дослідженню механізмів, форм і методів цифрової комунікації.

Другий розділ присвячено аналізу сучасного стану інформаційно-комунікативного забезпечення розвитку територіальних громад. Автором здійснено комплексний аналіз організаційної структури інформаційно-комунікативної системи органів місцевого самоврядування, оцінено рівень цифрової зрілості громад, ефективність використання інформаційно-комунікативних ресурсів та наявні інституційні й технологічні обмеження. На основі SWOT-аналізу виявлено сильні та слабкі сторони функціонування інформаційно-комунікативної системи громад, визначено ключові ризики та перспективи її розвитку в умовах цифровізації, воєнних викликів і зростання вимог до безпеки та відкритості управління.

У третьому розділі запропоновано напрями удосконалення інформаційно-комунікативного забезпечення розвитку територіальної громади з урахуванням сучасних тенденцій цифрової трансформації та європейського досвіду електронного врядування. Особливу наукову та практичну цінність мають пропозиції щодо розвитку цифрової інфраструктури громад, модернізації систем електронного документообігу, інтеграції цифрових платформ і сервісів, удосконалення механізмів комунікації між владою та громадянами, а також оптимізації техніко-технологічного забезпечення інформаційно-комунікативної системи управління територіальною громадою в умовах зростання кіберризиків та необхідності забезпечення інституційної стійкості громад.

Достовірність та наукова новизна отриманих результатів дисертаційного дослідження

Достовірність отриманих у дисертаційному дослідженні результатів забезпечується використанням комплексу загальнонаукових і спеціальних методів дослідження, системним аналізом нормативно-правових актів України у сфері місцевого самоврядування, цифровізації та електронного врядування, офіційних статистичних даних, аналітичних матеріалів органів державної влади та місцевого самоврядування, а також узагальненням результатів вітчизняних і

зарубіжних наукових досліджень у сфері інформаційно-комунікативного забезпечення публічного управління. Сформульовані у роботі висновки та рекомендації є логічно послідовними, внутрішньо узгодженими й підтвердженими результатами апробації у наукових публікаціях і виступах на міжнародних та всеукраїнських науково-практичних конференціях.

Наукова новизна дисертаційної роботи полягає в науковому обґрунтуванні пропозицій щодо удосконалення інформаційно-комунікативного забезпечення розвитку територіальної громади, зокрема:

удосконалено:

- методологічні підходи до аналізу інформаційно-комунікативного забезпечення органів місцевого самоврядування шляхом формування інтегрованого механізму взаємодії між місцевою владою та громадою на основі поєднання організаційних, технологічних і комунікативних інструментів;

- організаційно-методичний підхід до оцінки інформаційно-комунікативного забезпечення територіальних громад за сукупністю інституційних, технологічних, комунікативних та соціально-інклюзивних критеріїв;

- архітектуру системи електронного документообігу шляхом інтеграції цифрових платформ, електронних сервісів і механізмів електронної взаємодії органів місцевого самоврядування в умовах цифровізації та безпекових викликів.

набули подальшого розвитку:

- наукові обґрунтування мети, завдань і принципів інформаційно-комунікативного забезпечення розвитку територіальної громади як складової сучасного сервісно-орієнтованого публічного управління;

- теоретичні положення щодо ролі інформаційно-комунікативних механізмів у забезпеченні прозорості, підзвітності, громадської участі та підвищенні інституційної спроможності територіальних громад;

- підходи до визначення взаємозв'язку цифрової трансформації органів місцевого самоврядування з розвитком електронного врядування, цифрових сервісів, кібербезпеки та інформаційної стійкості територіальних громад.

Наукова новизна дисертаційної роботи представлена положеннями, які є достатньо теоретично обґрунтованими, логічно взаємопов'язаними та орієнтованими на практичне застосування. Це свідчить про вагомість отриманих наукових результатів і підтверджує перспективність їх використання у практиці публічного управління та місцевого самоврядування.

Повнота викладу результатів дослідження у публікаціях

Основні результати дисертаційного дослідження достатньою мірою висвітлено в наукових публікаціях автора. За тематикою дисертаційної роботи Івасютин Ігор Михайлович опублікував 10 наукових праць, серед яких 6 статей у наукових фахових виданнях України категорії «Б» та 4 публікації у збірниках матеріалів міжнародних і всеукраїнських науково-практичних конференцій, у яких апробовано результати проведеного дослідження, що підтверджує їх належний рівень наукової обґрунтованості, актуальність і відповідність вимогам, установленим до дисертацій на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування».

Аналіз опублікованих праць свідчить про їх повну відповідність темі дисертації, логічний зв'язок із предметом дослідження та належне висвітлення основних положень, що виносяться на захист. Публікації відображають наукову новизну одержаних результатів і підтверджують їх практичну спрямованість.

Оцінка оформлення та змісту дисертації

Дисертаційне дослідження Івасютина Ігоря Михайловича виконано та оформлено відповідно до вимог установлених для дисертаційних робіт на здобуття ступеня доктора філософії. Структура та зміст роботи узгоджуються із заявленою темою дослідження, повною мірою відображають його мету, визначені завдання та логіку проведення наукового пошуку. Автором забезпечено обґрунтований взаємозв'язок між теоретичними положеннями, результатами проведеного аналізу й запропонованими науковими висновками. Виклад матеріалу характеризується системністю, науковою аргументованістю та послідовністю, що підтверджує належний рівень методологічного опрацювання

проблематики. Загалом дисертація відповідає встановленим вимогам до наукових досліджень за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» як за змістом, так і за оформленням.

Практичне значення одержаних результатів дисертаційного дослідження

Дисертаційне дослідження має вагоме практичне значення, оскільки запропоновані автором наукові положення, методичні підходи та практичні рекомендації орієнтовані на їх застосування в діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування. Їх використання є доцільним у процесі розвитку електронного врядування, удосконалення інформаційно-комунікативної взаємодії органів місцевого самоврядування з територіальними громадами, розвитку цифрових сервісів, впровадження електронного документообігу та забезпечення належного рівня прозорості й підзвітності управлінських рішень.

Практичне значення результатів дисертаційного дослідження підтверджується їх використанням у практичній діяльності та освітньому процесі, що засвідчується відповідними довідками.

Дискусійні положення та рекомендації щодо змісту дисертаційної роботи

Загалом позитивно оцінюючи результати дисертаційного дослідження, доцільно звернути увагу на окремі дискусійні положення, які не впливають на загальну позитивну оцінку роботи, а мають уточнювальний, дискусійний і рекомендаційний характер та можуть бути враховані автором у подальших наукових дослідженнях.

1. У параграфах 1.1-1.2, досліджено теоретико-методологічні засади інформаційно-комунікативного забезпечення органів місцевого самоврядування, основна увага зосереджена на характеристиці механізмів, принципів і функцій інформаційно-комунікативної взаємодії. Водночас доцільним було б більш чітко розмежувати категорії «інформаційне забезпечення», «комунікативне забезпечення» та «цифрова взаємодія», оскільки в окремих положеннях роботи

вони мають близьке змістове трактування, що відповідно дозволило б посилити категоріально-понятійний апарат дослідження та чіткіше окреслити специфіку інформаційно-комунікативного забезпечення як самостійної складової системи публічного управління.

2. У параграфі 2.1 дисертаційної роботи проведено ґрунтовний аналіз організаційної структури інформаційно-комунікативного забезпечення територіальних громад та оцінку рівня цифрової зрілості й ефективності інформаційно-комунікативних ресурсів. Разом з тим, при аналізі сучасного стану цифровізації територіальних громад доцільним видається більш детальне висвітлення впливу міжмуніципального співробітництва та міжнародних програм технічної допомоги на розвиток цифрової інфраструктури громад. Зокрема, розширення аналізу участі громад у міжнародних грантових, транскордонних та донорських проєктах дозволило б глибше оцінити зовнішні чинники розвитку інформаційно-комунікативного забезпечення на місцевому рівні.

3. У параграфі 2.3, проаналізовано систему інформаційно-комунікативного забезпечення територіальних громад на основі SWOT-аналізу, основний акцент зроблено на інституційних, організаційних та технологічних аспектах функціонування цифрових комунікацій. Доцільно було б доповнити аналізом регіональної диференціації цифрової спроможності територіальних громад, зокрема з урахуванням відмінностей між міськими, селищними та сільськими громадами у доступі до цифрової інфраструктури, кадрового забезпечення та рівня цифрових компетентностей населення. Це дозволило б посилити прикладний характер дослідження та більш повно продемонструвати територіальні особливості функціонування інформаційно-комунікативної системи громад.

4. У третьому розділі дисертації, запропоновано напрями удосконалення інформаційно-комунікативного забезпечення територіальних громад та оптимізації техніко-технологічної інфраструктури, а також належним чином обґрунтовано доцільність розвитку цифрових платформ, електронного документообігу та інтегрованих сервісів електронного врядування. Разом з тим,

доцільно більш детально проаналізувати ризики цифрової трансформації органів місцевого самоврядування, зокрема в частині кібербезпеки, захисту персональних даних, інформаційної стійкості громад та кадрового забезпечення цифрових процесів в умовах воєнних загроз. Відповідно це дозволило б збалансувати позитивні аспекти цифровізації з реальними викликами функціонування інформаційно-комунікативних систем у кризових умовах.

Однак наведені дискусійні положення не впливають на загальну позитивну оцінку дисертаційного дослідження, не зменшують його наукової та практичної цінності й мають рекомендаційний характер спрямований на подальший розвиток досліджуваної проблематики та поглиблення отриманих наукових результатів.

Загальний висновок на дисертаційну роботу

Дисертаційна робота Івасютина Ігоря Михайловича є самостійним, завершеним науковим дослідженням, виконаним на актуальну тему, що має важливе теоретичне та практичне значення для розвитку публічного управління у сфері інформаційно-комунікативного забезпечення територіальних громад. Отримані результати відзначаються належним рівнем наукової новизни, теоретичної обґрунтованості та практичної значущості, що створює можливості для їх використання у діяльності органів державної влади, органів місцевого самоврядування та в процесі цифрової трансформації місцевого врядування.

Дисертаційне дослідження вирізняється системністю викладення матеріалу, науковою аргументованістю та цілісністю. Представлені до захисту наукові положення, висновки і практичні рекомендації є результатом самостійної роботи автора. Зміст роботи свідчить про належний рівень наукової підготовки здобувача, його здатність до самостійного розв'язання складних наукових завдань і дотримання принципів академічної доброчесності.

Актуальність обраної теми, достатній рівень наукової новизни, обґрунтованість і достовірність отриманих результатів, а також їх практичне значення дають підстави стверджувати, що дисертаційна робота Івасютина Ігоря Михайловича на тему «Інформаційно-комунікативне забезпечення розвитку

територіальної громади» за своїм змістом відповідає спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування», вимогам до оформлення дисертацій згідно з наказом Міністерства освіти і науки України від 12 січня 2017 р. № 40 (зі змінами) та «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44 (зі змінами).

Вважаю, що автор дисертаційної роботи Івасютин Ігор Михайлович заслуговує на присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 28 «Публічне управління та адміністрування» за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування».

Рецензент

кандидат економічних наук, доцент
доцент кафедри публічного управління
та адміністрування факультету управління
Карпатського національного університету
імені Василя Стефаника

Наталія ГОЙ